

TEORIA DE LA LITERATURA II

Profs.: E. Sullà i M. Torras

1. Objectius.

A. Objectius generals. L'assignatura pretèn: 1) familiaritzar l'estudiant amb els conceptes teòrics de la narrativa i del drama, amb particular atenció a les semblances i diferències; 2) iniciar l'estudiant en l'aplicació d'aquests conceptes a l'anàlisi de textos narratius i, en menor grau, dramàtics; i 3) estimular el sentit crític i la capacitat lectora de l'estudiant.

B. Objectius específics. En acabar el curs l'estudiant ha de ser capaç de: 1) definir i classificar els conceptes bàsics de la teoria de la narració; 2) descriure i comparar l'ús dels procediments en textos narratius; 3) analitzar-ne les característiques; 4) esquematitzar l'estructura bàsica d'una narració; i 5) avaluar la funció dels procediments tècnics en una narració.

2. Temes.

1. Introducció: la narrativa i el drama com a gèneres.- 2. Què és narració? Què és drama?.- 3. L'acció, la història i la trama.- 4. El temps: ordre, duració, freqüència.- 5. L'espai.- 6. Els personatges.- 7. El narrador i el narratari.- 8. El mode (I): la focalització.- 9. El mode (II): la representació del discurs. El text.- 10. El tema.

3. Lectures i pràctiques.

L'assignatura està dedicada a l'estudi de dos gèneres literaris: la narració i el teatre, amb el cinema com a terme de comparació; combina les exposicions teòriques i les anàlisis de textos (amb pràctiques a classe, fetes en grup) i, com a conseqüència, l'atenció es concentra en un conjunt de conceptes relativament limitat amb la intenció d'aconseguir una assimilació òptima; requereix, inevitablement, la col·laboració de l'estudiant perquè les anàlisis de textos fetes a classe siguin veritablement útils.

La llista de lectures (novel·la i teatre) es farà pública aproximadament quinze dies abans de començar el curs al tauló d'anuncis del despatx del/de la professor/a. A classe es treballarà amb preferència sobre una selecció de contes, limitada als segles XIX i XX, que es podrà adquirir al Servei de Reprografia de la Facultat a partir del mes de setembre. S'ha preferit d'utilitzar contes perquè la brevetat permet d'accedir a més diversitat i dominar el conjunt del text amb més comoditat.

Altrament, al Servei de Reprografia hi haurà a disposició dels/de les estudiants de l'assignatura un dossier amb esquemes dels temes i diversos materials per al treball a classe.

Avaluació.

L'avaluació final es farà mitjançant un examen que constarà de dues parts, una teòrica, de tall memorístic (preguntes referides a conceptes i procediments d'anàlisi), i l'altra pràctica (segurament amb fragments de dos textos narratius o d'un text sencer). La qualificació serà la mitjana de les notes corresponents a totes les proves, mitjana que només s'efectuarà quan, havent aprovat l'una de les parts de l'examen, la nota de l'altra sigui igual o superior a 3,5.

Els/les estudiants que ho desitgin podran presentar un treball per tal de millorar nota; caldrà, això sí, realitzar-lo aplicant els coneixements adquirits durant el curs, adoptar-ne les tècniques d'anàlisi i, naturalment, fer-lo sota la supervisió del/de la professor/a.

Bibliografia.

Les lectures bàsiques són destacades amb un asterisc.

TEORIA DE LA NARRACIÓ

1.1. Manuals

A. BAL

1980 *Teoría de la narrativa*, M., Cátedra, 1985.

R. BOURNEUF-R. OUELLET

1972 *La novela*, B., Ariel, 1975 (bona introducció).

A. GARRIDO

1993 *El texto narrativo*, M., Síntesis (manual de síntesi; nivell avançat).

R. CHATMAN

1978 *Historia y discurso*, M., Taurus, 1990.

A. RIMMON

1983 *Narrative fiction*, Londres, Methuen (de moment, la millor síntesi).

1.2. Diccionaris

A. MARCHESE & J. FERRADELLAS

1986 *Diccionario de retórica, crítica y terminología literaria*, B., Ariel, 1986.

1.3. Bibliografia temàtica

M. RAQUERO GOYANES

1990 *Estructuras de la novela actual*, M., Castalia, 1990.

1988 *Qué es la novela. Qué es el cuento*, Múrcia, Universidad de Murcia.

L. BARTHES

1966 "Introduction à l'analyse structurale des récits", *Communications*, 8, p. 1-27. Trad. cat. a SULLÀ 1985: 67-106.

C. BOBES

1985 *Teoría general de la novela. Semiología de «La Regenta»*, M., Gredos.

1993 *La novela*, M., Síntesis.

*** F. BRIOSCHI-C. DI GIROLAMO**

1984 *Introducción al estudio de la literatura*, B., Ariel, 1988, part IV ("Modos de la narración"). p. 197-247 (resum molt útil).

N. FRIEDMAN

1955 "El punt de vista en la narrativa: el desenrotllament d'un concepte crític", *Els Marges*, 3 (1975), p. 39-60.

A. GARCIA BERRIO-M. T. HERNANDEZ

1988 *La poética*, M., Síntesis, p. 146-157.

A. GARCIA BERRIO-J. HUERTA CALVO

1992 *Teoría de los géneros literarios*, M., Cátedra.

G. GENETTE

1972 "Discours du récit", a *Figures III*, París, Seuil. Trad. esp.: *Figuras III*, B., Lumen, 1990. Obra fonamental, però veg. RIMMON 1976.

J. M. POZUELO

1988 *Teoría del lenguaje literario*, M., Cátedra, p. 226-267 (resum útil).

* S. RIMMON

1976 "Teoria general de la narració: *Figures III* de Genette i l'estudi estructuralista de la narració", a SULLÀ 1985: 149-184 (esplèndida presentació de Genette).

I. SOLER-M. R. TRILLA

1989 *Les línies del text*, B., Empúries (complementa RIMMON 1976).

K. SPANG

1993 *Géneros literarios*, Madrid, Síntesis.

E. SULLÀ (ed.)

1985 *Poètica de la narració*, B., Empúries, 1990.

O. TACCA

1973 *Las voces de la novela*, M., Gredos, 1978².

B. TOMASEVSKIJ

1925 "Temàtica», a SULLÀ (1985), p. 11-46.

D. VILLANUEVA

1989 *El comentario de textos narrativos: la novela*, Valladolid, Aceña/ Gijón, Júcar.

5.2. TEORIA DEL DRAMA

5.2.1. Manuals

C. BOBES

1987 *Semiología de la obra dramática*, M., Taurus.

*K. SPANG

1991 *Teoría del drama*, Pamplona, EUNSA (potser el manual més accessible).

5.2.2. Diccionaris

P. PAVIS

1980 *Diccionario del teatro*, B., Paidós, 1984.

5.2.3. Bibliografia temàtica

J. ABELLAN

1983 *La representació teatral. Introducció als llenguatges del teatre actual*, B., Institut del Teatre ("Monografies de Teatre", 13).

E. BENTLEY

1964 *La vida del drama*, B., Paidós, 1982.

X. FÀBREGAS

1973 *Introducció al llenguatge teatral*, B., Edicions 62.

A. TORDERA

1978 "Teoría y técnica del análisis teatral", a TALENS et alii (1978), *Elementos para una semiótica del texto artístico*, M., Cátedra, p. 155-199.

A. UBERSFELD

1982 *Semiótica teatral*, M., Cátedra, 1989 (ed. francesa: *Lire le théâtre I*, París, Éditions Sociales).

2.2. Procesos morfológicos: la afijación y la composición

Los procesos de afijación. Flexión y derivación: semejanzas y diferencias. La flexión nominal y verbal en español. La derivación. Prefijación y sufijación. La composición en español

TEMA 3. LA ESTRUCTURA DEL LÉXICO

3.1. Lexicología y lexicografía

3.2. La organización de los diccionarios

Microestructura y macroestructura. Los principales diccionarios del español.

3.3. La renovación del léxico

Léxico heredado, adquirido y creado. Palabras patrimoniales, cultismos y semicultismos. Los préstamos. Los mecanismos de formación de elementos léxicos nuevos.

TEMA 4. LA ESTRUCTURA SINTÁCTICA

4.1 La oración y sus constituyentes

La noción de categoría sintáctica. Clases de categorías: descripción. Afinidades y diferencias.

4.2 La oración simple

La predicación. La atribución y la predicación secundaria. Las funciones sintácticas: su identificación.

4.3 La oración compuesta

Los elementos de relación. Subordinación y coordinación. Tipología y propiedades de las oraciones compuestas.

4.4. El orden de palabras en español

Los factores gramaticales que determinan el orden de palabras. La intervención de la pragmática.

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA

ALARCOS LLORACH, E. (1994) *Gramática de la lengua española*, Espasa-Calpe, Madrid.